II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 30 päivänä tammikuuta 2002,

toimenpiteiden toteuttamisesta tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti

(Asia COMP/M.2416 — Tetra Laval / Sidel)

(tiedoksiannettu numerolla K(2002) 359)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2004/103/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 57 artiklan,

ottaa huomioon yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 ([1]), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1310/97 ([2]), ja erityisesti sen 8 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon asetuksen (ETY) N:o 4064/89 8 artiklan 3 kohdan nojalla 30 päivänä lokakuuta 2001 tehdyn komission päätöksen Sidel SA:n ja Tetra Laval BV:n välisen yrityskeskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi,

on antanut asianosaisille yrityksille tilaisuuden ilmoittaa oma näkemyksensä komission esittämistä huomautuksista,

ottaa huomioon keskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean lausunnon ([3]),

ottaa huomioon kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan loppukertomuksen ([4]),

sekä katsoo seuraavaa:

I TOSIASIAT

Toteutunut yrityskeskittymä

(1) Komissio vastaanotti 18 päivänä toukokuuta 2001 asetuksen (ETY) N:o 4064/89 (jäljempänä 'sulautuma-asetus') 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla ranskalainen yhtiö Tetra Laval SA, jonka omistaa yksityisomistuksessa olevaan Tetra Laval -konserniin kuuluva alankomaalainen rahoitusyhtiö Tetra Laval BV (jäljempänä 'Tetra'), hankkii sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun määräysvallan ranskalaisessa yhtiössä Sidel SA (jäljempänä 'Sidel') 27 päivänä maaliskuuta 2001 ilmoitetulla julkisella ostotarjouksella. Ranskan lainsäädännön mukaisesti ostotarjous tehtiin ehdottomana.

(2) Sulautuma-asetuksen 7 artiklan 3 kohdassa säädetään, että kyseisen asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissiolle ilmoitetun julkisen ostotarjouksen voi toteuttaa, ellei ostaja käytä kysymyksessä oleviin osakkeisiin tai osuuksiin liittyvää äänioikeuttaan. Ostotarjouksen mukaan noin 27,1 miljoonaa osaketta, mikä vastaa

([1]) EYVL L 395, 30.12.1989, s. 1; oikaisu EYVL L 257, 21.9.1990, s. 13.
([2]) EYVL L 180, 9.7.1997, s. 1.
([3]) EUVL C 36, 10.2.2004.
([4]) EUVL C 36, 10.2.2004.

81,3:a prosenttia Sidelin liikkeellä olevista osakkeista, tarjottiin Tetra Laval SA:lle. Näiden osakkeiden lisäksi Tetra Laval SA hankki myös noin 3,5 miljoonaa Sidelin osaketta joko avoimilta markkinoilta tai yksittäisinä ostoina suurimmilta osakkailta. Tetralla on näin ollen nykyisin hallussaan hieman yli 95 prosenttia ([5]) Sidelin osakkeista, ja se on toteuttanut ehdotetun keskittymän.

Sulautuma-asetuksen 8 artiklan 3 kohdan nojalla tehty päätös

(3) Komissio teki 30 päivänä lokakuuta 2001 sulautuma-asetuksen 8 artiklan 3 kohdan nojalla päätöksen, jolla se julisti Sidelin ja Tetran välisen yrityskeskittymän yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi (jäljempänä 'kieltopäätös').

(4) Kieltopäätöksessä esitettyjen syiden perusteella komissio katsoi, että ilmoitetun keskittymän avulla olisi saavutettu määräävä asema PET-pakkauslaitteiden (polyeteenitereftalaatti) markkinoilla sekä erityisesti arkojen tuotteiden (nestemäiset maitotuotteet, mehut ja nektarit, hedelmäaromeilla maustetut hiilihapottomat juomat sekä tee- ja kahvijuomat, yhteisesti nimitettynä 'arat tuotteet') tuotesegmentillä käytettyjen venytyspuhallusmuovauskoneiden eli SBM-koneiden (Stretch Blow Moulding) markkinoilla ja että keskittymän avulla olisi vahvistettu määräävää asemaa aseptisten kartonkipakkauslaitteiden sekä aseptisten kartonkipakkausten markkinoilla Euroopan talousalueella, minkä takia tehokas kilpailu olisi estynyt merkittävästi yhteismarkkinoilla ja Euroopan talousalueella.

Sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukainen menettely

(5) Yrityskeskittymä toteutettiin julkisella ostotarjouksella, joten Tetra on hankkinut jo hieman yli 95 prosenttia Sidelin osakkeista. Yrityskeskittymä on julistettu yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi sulautuma-asetuksen 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tetra on siis toteuttanut keskittymän, joka on julistettu yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi.

(6) Komissio lähetti Tetralle 19 päivänä marraskuuta 2001 väitetiedoksiannon sulautuma-asetuksen 18 artiklan sekä 21 päivänä joulukuuta 1994 yrityskeskittymien valvonnasta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 4064/89 säädetyistä ilmoituksista, määräajoista ja kuulemisista annetun komission asetuksen (EY) N:o 3384/94 ([6]) 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Väitetiedoksiannossa komissio ilmoitti olevansa sitä mieltä, että sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti on aiheellista määrätä yritykset eroamaan toisistaan siten, että Tetra myy osuutensa Sidelissä ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi, kunnes yritykset on erotettu täydellisesti toisistaan.

(7) Tetra vastasi väitetiedoksiantoon kirjallisesti 3 päivänä joulukuuta 2001. Sekä Tetra että Sidel esittivät näkemyksensä 14 päivänä joulukuuta 2001 järjestetyssä suullisessa kuulemisessa.

II SULAUTUMA-ASETUKSEN 8 ARTIKLAN 4 KOHDAN MUKAINEN ARVIOINTI

(8) Sulautuma-asetuksen 7 artiklan 3 kohdassa säädetyn, 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua lykkäämisvelvoitetta koskevan poikkeuksen nojalla Tetra on jo hankkinut hieman yli 95 prosenttia Sidelin osakkeista 27 päivänä maaliskuuta 2001 esitetyn julkisen ostotarjouksen perusteella ja tätä seuranneilla osakeostoilla. Tetra on jo siis toteuttanut keskittymän. Keskittymä julistettiin yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi sulautuma-asetuksen 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti 30 päivänä lokakuuta 2001 tehdyllä komission päätöksellä.

(9) Tetra on siis jo toteuttanut keskittymän, joka on julistettu yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi.

(10) Tämä päätös on annettu kieltopäätöksen jälkeen ja panee kieltopäätöksen täytäntöön; kieltopäätöksessä todettiin, että ilmoitettu keskittymä synnyttäisi määräävän markkina-aseman ja vahvistaisi sitä, minkä seurauksena kilpailu estyisi yhteismarkkinoilla merkittävästi, joten keskittymä julistettiin yhteismarkkinoille soveltumattomaksi. Jos komission kieltämä keskittymä on jo toteutettu, komissio voi sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti "vaatia keskitettyjä yrityksiä tai varoja erotettavaksi toisistaan (…) tai muuta aiheellista toimenpidettä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi".

(11) Tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen on sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisten menettelyjen ensisijainen tarkoitus. Sulautuma-asetuksen tekstistä ja järjestelmästä käy ilmi, että edellytysten palauttaminen vaatii poistamaan kielletystä keskittymästä aiheutuvat ylimääräiset tehokkaan kilpailun rakenteelliset esteet merkityksellisiltä markkinoilta ([7]). 8 artiklan 4 kohdassa säädetään, että jos komission kieltämä keskittymä on jo toteutettu, tehokkaan kilpailun edellytykset on periaatteessa palautettava erottamalla kielletyllä tavalla keskitetyt yritykset tai varat toisistaan.

([5]) […]*

([6]) EYVL L 377, 31.12.1994, s. 1.

([7]) Ks. sulautuma-asetuksen johdanto-osan seitsemäs ja yhdeksäs kappale.

(12) Soveltaessaan sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohtaa komissio ottaa huomioon suhteellisuusperiaatteen. Kun komissiolla on useita mahdollisia vaihtoehtoja, kuten erilaisia myyntijärjestelyjä, joilla voitaisiin palauttaa tehokkaan kilpailun edellytykset 8 artiklan 4 kohdassa vaaditulla tavalla, komission olisi suhteellisuusperiaatteen mukaisesti annettava valintaoikeus tai hyväksyttävä vähiten rajoittava vaihtoehto.

(13) Suhteellisuusperiaatteen huomioon ottaen komissio tarkastelee kyseisten yritysten oikeutettuja etuja, kun se tavoittelee ensisijaista yhteisön etua eli tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamista panemalla kieltopäätöksensä täytäntöön. Huomioon on otettava hankkivan yrityksen eli Tetran etujen lisäksi hankitun yrityksen eli Sidelin edut: Tetra haluaa luonnollisesti säilyttää mahdollisimman suuren osan investointiensa arvosta, ja Sidel haluaa kutistaa mahdollisimman lyhyeksi epävarman ajanjakson ja jatkaa toimintaansa itsenäisenä yrityksenä joutumatta kärsimään kohtuuttomista häiritsevistä tai rasittavista toimenpiteistä ([8]).

(14) Edellä mainitun nojalla ja jotta tehokkaan kilpailun edellytykset palautetaan sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti, käsiteltävänä olevan tapauksen erityisten olosuhteiden perusteella on välttämätöntä määrätä Tetra ja Sidel erotettavaksi toisistaan seuraavien periaatteiden mukaisesti: 1) erottaminen olisi tehtävä siten, että Tetra myy todellisesti ja lopullisesti riittävän osuuden Sidelistä, jotta varmistetaan tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen säilyttämällä Sidel itsenäisenä ja elinkelpoisena kilpailijana; 2) Sidelin olisi saatava myynnin seurauksena takaisin täysi itsenäisyys Tetrasta, eikä Tetra saisi säilyttää itsellään vähemmistöosuutta tai muuta etua Sidelissä, sillä muutoin voisi tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen estyä; 3) myynnin on tapahduttava viipymättä enintään […] (*) kuluessa, jotta turvataan Sidelin elinkelpoisuus ja toimintakyky ja varmistetaan näin tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen; 4) lopullista myyntiä edeltävänä siirtymäaikana Tetran olisi nimettävä omaisuudenhoitaja valvomaan myyntiä ja minimoimaan Tetran vaikutusvallan Sideliin.

([8]) Tässä on tärkeää huomata, että Tetran lisäksi kyseiset menettelyt koskevat myös Sideliä ja niihin liittyy sulautuma-asetuksen sekä asetuksen (EY) N:o 447/98 (täytäntöönpanoasetuksen) nojalla myönnettyjä erityisiä oikeuksia. Sidel on esimerkiksi täytäntöönpanoasetuksen 13 artiklassa tarkoitettu "asianosainen". Komissiolla on siis velvollisuus ilmoittaa Sidelille menettelyjen sisällöstä ja antaa Sidelille mahdollisuus esittää huomautuksensa kirjallisesti ja suullisesti. Näin ollen Sidelin johdolla on erityinen oikeus olla komission kuultavana sulautuma-asetuksen 18 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

(*) Tätä tekstiä on osin muokattu, jotta varmistetaan, ettei luottamuksellista tietoa paljasteta; nämä kohdat on kirjoitettu hakasulkuihin ja merkitty tähdellä.

1. **Tetra on erotettava Sidelistä myymällä Tetran osuus Sidelissä todellisesti ja lopullisesti**

(15) Kieltopäätöksessä komissio katsoi, että ilmoitettu keskittymä synnyttäisi ja vahvistaisi määräämiä markkina-asemia, minkä seurauksena tehokas kilpailu estyisi merkittävästi yhteismarkkinoilla ja Euroopan talousalueella, ja julisti keskittymän näin ollen yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi.

(16) Koska keskittymä oli jo toteutunut, komissio katsoi, että oli välttämätöntä määrätä kaksi kielletyllä tavalla keskittynyttä yritystä erotettavaksi toisistaan, jotta tehokkaan kilpailun edellytykset palautettaisiin sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Kilpailun edellytyksiin kohdistuvat haitat

(17) Tetran osuus Sidelissä estää tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamisen. Myymällä Tetran osuus Sidelissä varmistetaan tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen poistamalla välitön rakenteellinen/rahoituksellinen yhteys Tetran ja Sidelin väliltä. Jos Tetra säilyttäisi osuuden Sidelissä, sen kilpailukäyttäytyminen muuttuisi: kilpailun edellytykset eivät olisi tehokkaita kyseisten kahden yrityksen välillä eivätkä markkinoilla, joilla ne toimivat. Lisäksi Tetran omistama Sidelin pääoma haittaisi Sidelin kehitystä kyseisillä markkinoilla. Tetran päätöksiin Sidelin osakkeenomistajana vaikuttaisi Tetran oma kilpailuasema kyseisillä markkinoilla.

(18) Tetra ei kiistä, etteikö yrityksiä olisi tarpeen erottaa toisistaan. Tetra kiistää kuitenkin välittömän myynnin tarpeen muiden muassa sillä perusteella, että Tetran mielestä kilpailulle ei aiheudu välitöntä haittaa. Tetra väittää, ettei kyseisten kahden yrityksen välillä ole tällä hetkellä tosiasiassa kilpailua, sillä osapuolten välillä on hyvin vähän horisontaalista päällekkäisyyttä. Tetran mielestä välittömälle myynnille ei ole mitään perusteita. Tetra väittää, että suurin osa komission esittämistä ongelmista on luonteeltaan monialakeskittymää koskevia, joten kahden yrityksen välillä olisi oltava välitön yhteys, jotta tulos olisi kilpailun vastainen. Tetran mukaan yhteys voitaisiin poistaa tehokkaasti asettamalla väliaikainen omaisuudenhoitaja. Näin varmistettaisiin, ettei kilpailulle aiheutuisi haittaa.

(19) Komissio ei voi olla samaa mieltä Tetran kanssa. Kieltopäätöksessä todettiin vakavia ja välittömiä kilpailulle aiheutuvia ongelmia. Kuten kieltopäätöksessä esitetään,

osapuolten välillä on horisontaalista päällekkäisyyttä kolmella ydinalalla: pienitehoiset SBM-koneet, sulkutekniikat ja aseptiset PET-pullojen täyttökoneet. Näillä aloilla osapuolet ovat suoria kilpailijoita. Kieltopäätöksessä todettiin lisäksi merkittäviä vertikaalisia yhteyksiä osapuolten välillä, sillä Sidel on SBM-koneiden ja muiden PET-laitteiden toimittaja, ja — kuten jäljempänä 38 kappaleessa todetaan — Tetra mahdollisesti ostaa tällaista laitteistoa, jota se voi käyttää toimiessaan pakkaustoimittajana. Tetra ei ole vielä myynyt liiketoimiaan SBM-koneiden tai aihioiden aloilla, ja vaikka se on ilmaissut halunsa myydä kyseiset liiketoimet, se ei ole tehnyt muodollisesti sitovaa lupausta asiasta. Joka tapauksessa, vaikka myynti toteutuisi, Tetralle jäisi merkittävää toimintaa sulkutekniikkojen ja aseptisten PET-pullojen täyttölaitteiden aloilla, jotka ovat ratkaisevia PET:n pääsyssä arkojen tuotteiden markkinoille, joilla Sidel on suora kilpailija. Tetran väitteestä huolimatta yritysten välillä on siis horisontaalinen ja mahdollisesti myös vertikaalinen kilpailusuhde.

(20) Kieltopäätöksessä komission yksityiskohtaisesti selvittämät ongelmat, jotka koskevat kartonki- ja PET-pakkauslaitteiden markkinoiden välistä vuorovaikutusta, ovat lisäksi vakavia ja välittömiä. Komission arvio perustuikin tältä osin tapahtumiin, jotka ovat toteutuneet tänä päivänä. Nyt sekä Tetra että Sidel sijoittavat paljon sulkutekniikkaan ja aseptiseen PET-tekniikkaan edistääkseen PET:n käytön kasvua tulevaisuudessa. Nyt tehtyjen strategisten päätösten takia Tetran kartonkialan liiketoiminta joutuu vastaamaan nyt ja tulevaisuudessa lisääntyvään kilpailupaineeseen, jota aiheuttavat Sidelin liiketoimet viereisillä ja läheisillä vastakkaisilla markkinoilla. Kuten Sidelin lehdistötiedotteissa ilmoitettiin, yrityksen strategiana on edistää merkittävästi PET:n käytön nopeaa kasvua hedelmämehujen ja nestemäisten maitotuotteiden aseptisessa pakkaamisessa ja kuroa umpeen markkinasegmentillä edelleen valta-asemassa olevien kartonkipakkausten johto.

(21) Nämä kilpailua koskevat ongelmat ovat vakavia ja välittömiä ja vaativat todellista, lopullista ja välitöntä Tetran ja Sidelin erottamista toisistaan sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisena korjaavana toimenpiteenä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi. Väliaikainen omaisuudenhoitaja, jota Tetra ehdottaa vastauksessaan väitetiedoksiantoon, soveltuu lyhyelle siirtymäajalle, mutta sitä ei voi pitää rakenteellisena toimenpiteenä, jonka tarkoituksena on taata tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen pysyvästi pitkän aikavälin kuluessa.

Sidel on myytävä toimintaansa jatkavana yrityksenä

(22) Todellisen ja lopullisen myynnin on tapahduttava myymällä Sidel toimintaansa jatkavana yrityksenä niin, etteivät Sidelin asema, toimiala tai nykyiset liiketoimet muutu, mikä voisi heikentää sen elinvoimaisuutta ja toimintakykyä kilpailijana kyseisillä markkinoilla.

(23) Sidelin myyntitapaa on valvottava, jotta varmistetaan tehokkaan kilpailun edellytysten palautuminen. Jos Tetra pystyisi jakamaan Sidelin keskeisimmät liiketoimet ja myymään ne erikseen tai säilyttämään ne hallussaan, Sidelistä ei tulisi itsenäistä, elinvoimaista ja toimintakykyistä kilpailijaa markkinoilla. Tetra ei saisi jakaa, myydä erikseen tai säilyttää hallussaan myöskään muita kuin keskeisimpiä liiketoimia ennen komission etukäteistä hyväksyntää. Liiketoimet ja varat voivat olla välttämättömiä Sidelin elinvoimaisuuden ja toimintakyvyn kannalta ([9]).

Myyntimenetelmä ja sopiva(t) ostaja(t)

(24) Suhteellisuusperiaatteen sekä Tetran joustavuutta koskevan pyynnön osalta komissio katsoo, että Tetralle olisi periaatteessa annettava mahdollisuus valita, miten ja kenelle se myy osuutensa Sidelissä, kunhan myynnillä varmistetaan, että tehokkaan kilpailun edellytykset palautetaan pysyvästi. Myyntimenetelmän pitäisi siis varmistaa, että Tetra ja Sidel ovat pysyvästi ja lopullisesti erilliset yritykset, eikä menetelmä saisi estää tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamista. Tällainen tilanne voisi tulla eteen erityisesti, jos yritysten välillä säilyy tai niiden välille luodaan välitön tai välillinen rakenteellinen tai rahoituksellinen yhteys.

(25) Tetra voi siis valita myyntimenetelmän, kunhan tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen ei esty. Tetra haluaa ehkä laskea Sidelin osakkeet jälleen markkinoille, myydä osuudet teolliselle ostajalle eli todennäköisesti pakkausalalla toimivalle yritykselle, muille ostajille tai rahoituslaitokselle. Tetra voi päättää myydä osuutensa jollain muulla tapaa, mutta komission on arvioitava ja hyväksyttävä tapa etukäteen. Jotta myyntiprosessissa päästäisiin mahdollisimman pian mahdollisimman onnistuneeseen tulokseen, Tetran olisi varmistettava, että

([9]) Periaate on asetettu komission tiedonannossa neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 ja komission asetuksen (EY) N:o 447/98 mukaan hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä (korjaustoimenpiteitä koskeva tiedonanto), EYVL C 68, 2.3.2001, s. 3, 17 kohta.

myynti, järjestelyt ja valitut menetelmät ovat avoimia kaiken tyyppisille ostajille, esimerkiksi teollisille ostajille ja rahoituslaitoksille, ja ettei ennalta aseteta mitään ehtoja rajoittamaan mahdollisten ostajien määrää.

(26) Tetran osuus Sidelissä on myytävä yhdelle tai useammalle itsenäiselle ja elinkelpoiselle ostajalle, ja komission on hyväksyttävä myynti etukäteen, ellei myynti tapahdu arvopaperipörssin kautta itsenäisille kolmansille osapuolille, joilla ei ole sidonnaisuuksia Tetraan eikä välittömästi tai välillisesti sen konserniin kuuluvaan yksikköön, siten, ettei yksikään kolmas osapuoli saa haltuunsa yli 5:tä prosenttia Sidelin osakkeista. Ostajan tai ostajien olisi täytettävä "ostajaa koskevat vaatimukset", jotka on määritetty korjaustoimenpiteitä koskevassa tiedonannossa (49 kohta). Ostajan olisi oltava erityisesti elinkelpoinen, itsenäinen ja vailla sidonnaisuuksia Tetraan, sillä olisi oltava tarvittavat taloudelliset resurssit, käytännössä todettu asiantuntemus ja kannustin pitää yllä ja kehittää Sidelin liiketoimintaa aktiivisena kilpailijana.

Myynnin on oltava lopullista

(27) Periaatteessa myynnillä on palautettava tehokkaan kilpailun edellytykset lopullisesti ja pysyvästi ([10]). Tarkoituksenmukaiset myyntimenetelmät eivät saisi sisältää keinotekoisia oikeudellisia järjestelyjä, joiden avulla Tetra voisi ostaa osakkeet takaisin myöhemmin riita-asian lopullisen ratkaisun selvittyä. Yksikään yritys ei voi toimia tehokkaasti ollessaan yhtä lailla epätietoinen lopullisesta omistajastaan, jolle kuuluu 95 prosenttia sen osakkeista. Väliaikaiseen myyntiin tähtäävä järjestely, jonka ansiosta Tetra saisi Sidelin haltuunsa myöhemmin, vääristäisi Sidelin kilpailukäyttäytymistä siirtymäaikana. Sidel ei kykenisi tekemään strategisia päätöksiä esimerkiksi suurista investoinneista tai mittavista hankinnoista ottamatta huomioon sitä, että myöhemmässä vaiheessa Tetra saattaisi taas saada yhtiön haltuunsa. Sidel poistuisi itse asiassa siirtymäajaksi markkinoilta itsenäisenä toimijana. Sidelin liikkeenjohdon tavoitteena olisi pikemminkin saada mahdollisimman paljon lyhyen aikavälin tuottoa kuin suuntautua pitkälle aikavälille; pitkälle aikavälille voi suuntautua ainoastaan ostaja, jolla on esteetön toiminnanvapaus. Sidel poistuisi markkinoilta tosiasiassa myös hankintakohteena. Esimerkiksi yksikään teollinen ostaja ei voisi ostaa Sidelin osakkeita siirtymäaikana, sillä rajoitteet antaisivat Tetralle mahdollisuuden saada yhtiö haltuunsa. Tetra vahvisti asian suullisessa kuulemisessa.

Päätelmät

(28) Edellä mainitun perusteella komissio on todennut, että sen olisi määrättävä kaksi yritystä erotettaviksi toisistaan ja että erottaminen olisi toteutettava siten, että Tetra myy todellisesti ja lopullisesti osuutensa Sidelissä, minkä ansiosta varmistetaan tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen säilyttämällä Sidel itsenäisenä ja elinkelpoisena kilpailijana.

(29) Myynnin olisi tapahduttava myymällä koko Sidel toimintaansa jatkavana yrityksenä siten, etteivät yhtiön asema, toimiala tai nykyiset liiketoimet muutu mitenkään, sillä muutoin voidaan heikentää Sidelin elinkelpoisuutta ja toimintakykyä kyseisillä markkinoilla toimivana kilpailijana.

(30) Tetran olisi annettava periaatteessa valita, miten ja kenelle se myy osuutensa Sidelissä, kunhan myynnillä varmistetaan lopullisesti ja pysyvästi tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen ([11]). Tarkoituksenmukaiseen myyntimenetelmään ei saisi näin ollen sisältyä oikeudellisia tai muita järjestelyjä, joiden avulla Tetra voisi ostaa osakkeet takaisin.

2. **On varmistettava, ettei Tetra säilytä Sidelissä vähemmistöosuutta tai saa Sidelistä muuta taloudellista hyötyä, joka estäisi tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamisen**

(31) Tetra väittää, että sille olisi annettava oikeus säilyttää vähemmistöosuus Sidelissä, sillä tämä ei antaisi sille ratkaisevaa vaikutusvaltaa Sideliin eikä johtaisi kilpailukäyttäytymisen yhtenäistymiseen yritysten välillä. Tetran mielestä olisi kohtuutonta estää sitä säilyttämästä vähemmistöosuutta, sillä tavallisesti se voisi tehdä niin ilman, että sillä olisi tarvetta ilmoittaa asiasta sulautuma-asetuksen perusteella, eikä komissiolla olisi varsinaisesti 8 artiklan 4 kohdan nojalla toimivaltaa estää Tetraa säilyttämästä vähemmistöosuutta Sidelissä. Tetran mielestä vähemmistöosuuden säilyttämisellä ei olisi kilpailun vastaisia vaikutuksia, sillä komission esittämät ongelmat eivät ole luonteeltaan horisontaalisia. Tetran mukaan vähemmistöosuuden säilyttäminen antaisi sille mahdollisuuden säilyttää muutamien investointiensa arvo.

(32) Komission mielestä Tetran näkemystä on arvioitava sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan ensisijaisen tarkoituksen eli tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamisen kannalta. Komissio katsoo kyseisen tapauksen erityisten olosuhteiden sekä komission hallussa tällä hetkellä olevien tietojen perusteella, että vähemmistöosuu-

([10]) Ks. korjaustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 6 kohta.

([11]) Ks. korjaustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 6 kohta.

den säilyttäminen estäisi tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamisen ja vaikuttaisi suhteettomasti kohteena olevaan yritykseen.

Vähemmistöosuus haittaisi myyntinäkymiä ja estäisi tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamisen

(33) Tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamisen takia Tetralle ei saisi antaa oikeutta säilyttää minkään suuruista osuutta, joka voisi haitata Sidelin myytävyyttä, itsenäisyyttä, toimintakykyä tai elinkelpoisuutta markkinoilla ja estää näin tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamisen.

(34) Vähemmistöosuuden ansiosta Tetra voisi nauttia vähemmistösuojaan liittyvistä oikeuksista. Ranskan lainsäädännön mukaan yli 33 prosentin osuus antaisi Tetralle oikeuden vaikuttaa suoraan yhtiön johtoon. Jopa yli 5 prosentin osuus antaisi Tetralle juridisia oikeuksia, se voisi esimerkiksi estää Sidelin aseman muuttamisen julkiseksi yhtiöksi. Vähemmistön lunastusoikeus (osakkeista jäljellä olevien 5 prosentin pakkolunastus, mikä on Ranskan lainsäädännön mukaan mahdollista, jos enemmistöosakas on julkisen ostotarjouksen päätyttyä saanut haltuunsa 95 prosenttia pääomasta ja äänivallasta) hyödyttäisi Sidelin sujuvaa liikkeenjohtoa ja myöhempää myyntiä. Sidel on vahvistanut asian. Lunastusoikeudesta aiheutuvat hyödyt ovat pääasiassa seuraavat: osakkeet voitaisiin poistaa pörssistä ja sijoittaa arvopaperimarkkinoiden vaikutusten ulkopuolelle, omistaja voisi toteuttaa Sidelissä uudelleen järjestelyjä tarvitsematta ilmoittaa tai perustella strategiaansa rahoitusmarkkinoille ja omistaja voisi hankkia pääomaa tarpeen vaatiessa. Jos Tetra säilyttää itsellään yli 5 prosenttia osakkeista, lunastusoikeutta ei voida käyttää. Koska 5 prosentin suuruinen vähemmistöosuus kuuluu jo monille yksittäisille ostajille, jotka eivät nähtävästi halua myydä osakkeitaan, Tetra ei voi säilyttää minkään suuruista vähemmistöosuutta, sillä muutoin Sidelin lopullisella omistajalla ei ole mahdollisuutta käyttää lunastusoikeutta.

(35) Näin ollen Tetran hallussa oleva vähemmistöosuus tekisi Sidelistä vähemmän houkuttelevan hankintakohteen ja haittaisi ehkä pakkomyynnin tai myöhemmän myynnin näkymiä. Sidel korosti tätä todella kuulemisessa. Jos Tetra säilyttäisi vähemmistöosuuden, Sidelin mielestä Tetran hallussa nyt olevien muiden osakkeiden myynti vaikeutuisi. Mahdolliset ostajat ja erityisesti myyntitarkoituksessa hankkivat ostajat eivät ymmärrettävästi halua hankkia osakkeita Tetran ollessa vähemmistöosakkaana. On houkuttelevampaa myydä Sidelin osakkeista 95 prosenttia tai enemmän — eli kaikki Tetran omistamat Sidelin osakkeet — kuin myydä alle 95 prosenttia osakkeista, sillä tällöin osakkeiden ostaja pystyy käyttämään halutessaan lunastusoikeutta ja lunastamaan loput hajanaiset vähemmistöosuudet. Jos Tetralle annetaan lupa säilyttää vähemmistöosuus, mahdollisten ostajien lukumäärää voitaisiin rajata sulkemalla osa ostajista ulkopuolelle. Komissio vaatiikin tässä vaiheessa, ettei Tetra saa asettaa Sidelin osakkeiden myynnille mitään ennakkoehtoja, jotka voisivat saada mahdollisia ostajia luopumaan ostosta, rajoittamalla myynnin jälkeistä mahdollisuutta lunastusoikeuden käyttöön.

(36) Lisäksi on tärkeää tunnustaa, että myynnin seurauksena ollaan tilanteessa, jossa enemmistöosakasta ei ole, jolloin Tetran tapaiset suuret vähemmistöosakkaat voisivat saada suhteettomasti vaikutusvaltaa, sillä niillä olisi ylivoimainen kyky muodostaa äänestyksissä liittoumia, joilla hallitaan yhdessä yhtiökokousten päätöksiä. Erityisesti jos Tetra aikoisi laskea osakkeet markkinoille ja säilyttää samalla itsellään vähemmistöosuuden, Tetralla olisi mahdollisesti hallussaan suurin osakeosuus, jolloin sen vaikutusvalta yhtiössä olisi suhteettoman suuri osuuteen nähden. Lisäksi jos Tetra aikoisi myydä osakkeensa yhdelle tai useammalle pelkästään sijoitustarkoituksessa ostavalle sijoittajaostajalle, Tetra olisi ainoa osakas, jolla on perinpohjaista markkinatuntemusta. Tetran potentiaalinen vaikutusvalta voisi siis olla jälleen kerran todellista osakeosuutta suurempi.

(37) Tetran kannustimet vähemmistöosakkaana voivat muuttua, jos Tetra saa taloudellista hyötyä Sidelistä. Tetralla olisi siis oikeus saada osuus tuotosta, jota Sidelille kertyy liiketoiminnasta ja investoinneista. Jos Tetra ei omistaisi yhtään Sidelin osaketta, Tetra yrittäisi saada mahdollisimman suuren tuoton vain omasta liiketoiminnastaan. Säilyttämällä osuuden Sidelissä Tetra ottaisi todennäköisesti huomioon tuoton, jonka se odottaisi kertyvän Sidelistä saamastaan taloudellisesta hyödystä, ja näin ollen Tetra todennäköisesti ottaisi huomioon, miten sen toiminta vaikuttaa Sidelin tuottoon. Tetran kilpailua koskevat kannustimet voivat siis muuttua vähemmistöosakkuuden tuloksena. Tetran edun mukaista olisi esimerkiksi nostaa tai jättää laskematta kartongin hintoja, vaikka tämän seurauksena asiakkaat voisivat vaihtaa aiempaa enemmän PET-tuotteisiin, jos Tetra saisi näin itselleen jäljelle jääneiltä asiakkailta suuremmat voitot kartongista ja pystyisi lisäksi kompensoimaan kartongista saadun tuoton menetykset hyötymällä Sidelin voittojen kasvusta, kun PET:n kysyntä lisääntyy asiakkaiden vaihtaessa alaa; tällainen strategia ei kuitenkaan olisi houkuttelevaa, jos Tetra ei omistaisi Sidelin osakkeita. Tällaista strategiaa edistää korkea keskittyneisyys läheisesti toisiinsa liittyvillä kartongin ja PET-laitteiden mark-

kinoilla, joilla Tetra ja Sidel ovat kumpikin tahollaan määräävässä ja erittäin vahvassa asemassa.

(38) Vähemmistöosakkuus voi aiheuttaa myös vertikaalisia ongelmia. Tetra toimittaa jo nyt PE-HD-pulloja niin kutsutulla "aukko seinässä" -järjestelyllä, jossa Tetra toimittaa asiakkaille pullot, jotka on valmistettu asiakkaan tuotantolinjan yhteydessä olevissa tiloissa; käyttämällä kokemustaan kartongin ja PE-HD:n alalla Tetra voisi tarjota vastaavaa palvelua PET-pullojen toimituksessa. Tetra on siis mahdollinen Sidelin asiakas ja suuritehoisten SBM-koneiden ostaja. Tetra pystyisi näin toimittamaan pulloja arkoja tuotteita valmistaville asiakkaille "aukko seinässä" -järjestelyllä. Jos Tetra säilyttäisi vähemmistöosakkuuden Sidelissä, sillä olisi kannustin suosia Sidelin laitteiden ostoa "aukko seinässä" -järjestelyyn perustuvassa toiminnassaan. Kun otetaan huomioon Tetran asema kartonkialan asiakkaiden ja näin ollen mahdollisten aroille tuotteille tarkoitettujen PET-tuotteiden asiakkaiden keskuudessa, siitä tulisi todennäköisesti pääasiallinen "aukko seinässä" -järjestelyihin toimintansa perustava, arkojen tuotteiden valmistajien tarvitsemien PET-pullojen toimittaja. Jos Tetra ostaisi vain Sidelistä, se voisi vauhdittaa Sidelin myyntiä merkittävästi ja sulkea samaan aikaan Sidelin kilpailijat ulos toimittamasta Tetralle SBM-koneita. Tämä kasvattaisi Sidelin jo nyt vahvaa asemaa huomattavasti ja voisi nostaa Sidelin määräävään markkina-asemaan. SBM-alan kilpailijat eivät siis enää toimittaisi tavaraa Tetralle, ja erityisesti jos Tetra onnistuisi saamaan itselleen huomattavan osan alkuperäisistä kartonkialan asiakkaista "aukko seinässä" -järjestelyyn perustuvalla toiminnalla, huomattava osa markkinoista voisi muuttua suljetuksi.

(39) Niinpä Tetran väite, jonka mukaan yritysten välillä ei ole mahdollisia horisontaalisia tai vertikaalisia kilpailusuhteita eikä vähemmistöosakkuudella olisi näin ollen kilpailun vastaisia vaikutuksia, ei pidä paikkaansa. PET:n ja kartongin välisestä vuorovaikutuksesta aiheutuvien horisontaalisten ongelmien ja vipuvaikutuksen lisäksi Tetra säilyttää edelleen itsellään PET- ja PE-HD-toiminnan, minkä vuoksi se on Sidelin välitön horisontaalinen kilpailija ja minkä vuoksi sille tarjoutuu mahdollisuus vertikaalisiin suhteisiin Sidelin kanssa. Tetra säilyttää edelleen liiketoimintansa pienitehoisten SBM-koneiden ja aihioiden aloilla (vaikka se on nähtävästi valmis myymään, myyntiä ei kuitenkaan ole toteutettu). Tetra säilyttää lisäksi itsellään muoveihin liittyvää muuta liiketoimintaa, kuten aseptiset PET-pullojen täyttökoneet, PET-sulkutekniikat ja PE-HD-tuotteet.

Päätelmät

(40) Tällä hetkellä saatavilla olevien tietojen mukaisesti todetaan, ettei Tetralle pitäisi antaa oikeutta säilyttää vähemmistöosakkuutta Sidelissä. Osakkuuden säilyttäminen estäisi todennäköisesti tehokkaan kilpailun palauttamisen, haittaisi myynnin onnistumista, antaisi Tetran säilyttää taloudelliset kannustimet pidättyä kilpailusta Sidelin kanssa ja antaisi Tetran luoda Sideliin yksinomaiset vertikaaliset suhteet.

3. **Myynti on toteutettava […]* kuluessa**

(41) Komissio katsoo, että Tetran on myytävä osuutensa Sidelissä viipymättä ja lopullisesti, jolloin varmistetaan tehokkaan kilpailun palauttaminen. Asettaessaan myynnille määräajan komissio ottaa erityisesti huomioon tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamisen yhteisön ensisijaisena tavoitteena sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Komissio ottaa huomioon myös Tetran halun minimoida mahdolliset taloudelliset tappiot, joita Sidelin osakkeiden nopea myynti voisi aiheuttaa nykyisten markkinaolosuhteiden vallitessa, sekä Sidelin halun välttää kohtuuttomia häiritseviä ja rasittavia toimenpiteitä.

(42) Väitetiedoksiannossaan komissio totesi, että kuuden kuukauden pituinen määräaika on välttämätön, kun otetaan huomioon kilpailun vastaiset vaikutukset ja koska kauemmin kestävä epätietoisuus aiheuttaisi korvaamatonta vahinkoa Sidelille toimintakykyisenä ja elinkelpoisena kilpailijana.

(43) Tetra kiistää, että väitetiedoksiannossa esitetty välitön myynti kuuden kuukauden kuluessa olisi välttämätöntä. Tetra väittää, että: a) komission ehdotus on suhteeton ja ennakkotapauksen vastainen; b) komission olisi otettava huomioon Tetran investoinnit, eikä se saisi rangaista Tetraa Ranskan lainsäädännön noudattamisesta; c) komission olisi otettava huomioon myös Tetran oikeus valittaa kieltopäätöksestä, mikä estää Tetran mielestä komissiota määräämästä lopullisesta myynnistä, ennen kuin Tetran valituksesta on tehty päätös; d) Tetran ehdottamat vaihtoehtoiset myyntijärjestelyt palauttavat kilpailun tehokkaasti ja ovat oikeasuhtaisempia kuin komission ehdotus, joten niitä olisi suosittava.

a) *Komission ehdotus välittömästä myynnistä […]* kuluessa on asianmukainen, oikeasuhtainen ja asiaa koskevien ennakkotapausten mukainen*

(44) Edellä on tarkasteltu tehokkaan kilpailun edellytyksille aiheutuvaa haittaa ja tarvetta palauttaa tehokkaan kilpailun edellytykset välittömästi. Komissio katsoo, että välitön myynti on välttämätöntä, jotta estetään korvaamattomien vahinkojen aiheutuminen tehokkaan kilpailun edellytyksille.

(45) Pitkäaikaiset tilapäisjärjestelyt, jollaisia Tetra ehdotti, eivät ole riittäviä takaamaan Sidelin toimintakykyä ja elinkelpoisuutta, joten kilpailu voisi heikentyä huomattavasti. Tetran ehdottamien pitkäaikaisten siirtymäajan järjestelyjen takia sekä Tetran ja Sidelin välisestä rakenteellisesta/rahoituksellisesta yhteydestä aiheutuvien kilpailun vastaisten vaikutusten vuoksi Sidelin olisi hoidettava liiketoimiaan samalla, kun 95 prosenttia sen osakkeista olisi omaisuudenhoitajan käsissä. Sen olisi kestettävä epätietoisuus lopullisesta omistajasta. Sen olisi toimittava omaisuudenhoitajan ja komission tiukan valvonnan ja hallinnan alaisena. Sidel ei pystyisi osallistumaan pääomamarkkinoille täysin vapaasti, tekemään mittavia hankintoja tai tulemaan hankintakohteeksi. Sidel olisi sidottu keinotekoiseen ja pitkäaikaiseen oikeudelliseen järjestelyyn, joka ei herättäisi luottamusta vaan vääristäisi yhtiön tulevia päätöksiä ja käyttäytymistä. Väliaikaisiin omaisuudenhoitajiin perustuvat järjestelyt ja jatkuva valvonta soveltuvat luonnostaan vain lyhyelle siirtymäajalle ennen selvää ja lopullista myyntiä.

(46) Näin ollen komissio katsoo, että on olemassa vankat perusteet sille, miksi myynnin olisi tapahduttava viipymättä ja lopullisesti, jotta estetään korvaamattoman vahingon aiheutuminen tehokkaan kilpailun edellytyksille. Tarkasteltuaan Tetran pyyntöä pidemmästä määräajasta, jonka ansiosta se voisi säilyttää paremmin investointiensa arvon, ja tarkasteltuaan Sidelin kantaa epävarman siirtymäajan minimoinnin puolesta, komissio totesi, että myynnin määräaika voi olla enintään […]*, jotta varmistetaan tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen.

(47) Tästä huolimatta Tetra pysyy väitteessään, jonka mukaan sen olisi saatava vähintään [yli 3 vuoden]* pituinen määräaika myyntiä varten ([12]). Tetra perustaa väitteensä suhteellisuusperiaatteeseen ja tarpeeseen turvata Tetran investoinnit. Tetran mukaan komission olisi otettava huomioon nykyiset markkinaolosuhteet, joiden takia Tetran investoinnit tuhoutuisivat, jos se määrättäisiin myymään nopeasti. Kuten todettua, sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti on ensisijaista palauttaa kilpailu soveltumattomuudesta tehdyn päätöksen jälkeen. Komission toimivallan ulkopuolisista tekijöistä aiheutuvien Tetran tappioiden minimointi on tärkeä, joskin toissijainen kysymys.

(48) Tetra väittää edelleen, ettei komissio saisi sekoittaa toisiinsa korjaustoimenpiteitä koskevassa tiedonannossa tarkoitettua myyntiä, joka on vapaaehtoista, ja sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla annettuja myyntiä koskevia määräyksiä. Vuosien kuluessa vakiintuneet periaatteet, jotka perustuvat komission kokemukseen sen arvioidessa ehdotettuja korjaustoimenpiteitä, jotka on esitetty korjaustoimenpiteitä koskevassa tiedonannossa, ovat jossain määrin olennaisia sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisissa menettelyissä. Selvästi olennaisia ovat sellaiset vakiintuneet periaatteet kuin ehdotetun ostajan elinkelpoisuus, rakenteellisten korjaustoimenpiteiden ensisijaisuus käyttäytymiseen perustuvien toimenpiteiden sijasta sekä kilpailun lopulliseen ja pysyvään palauttamiseen tarkoitettujen korjaustoimenpiteiden ensisijaisuus. Joka tapauksessa on selvää, että komissiolla on sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla laajemmat — eikä suppeammat — valtuudet kuin 8 artiklan 3 kohdan mukaisissa menettelyissä, joissa komission tehtävä on rajattu keskusteluun korjaustoimenpiteiden hyväksyttävyydestä osapuolten kanssa. Tetran väite, jonka mukaan korjaustoimenpiteenä tehty myynti kattaa toissijaiset omat varat, puoltaa pikemminkin päättäväisempiä toimenpiteitä 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyissä päätöksissä. Onhan 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyissä päätöksissä kiireellisempää palauttaa tehokkaan kilpailun edellytykset, joita kielletty järjestely on haitannut.

(49) Lisäksi Tetra väittää, että [yli 3 vuoden]* pituinen myynnin määräaika on komission käytännön mukainen. Tetra viittaa kolmeen tapaukseen, joita komissio selvensi huomautuksin: Guinness/Grand Metropolitan (M.938) ([13]), Alcan/Alusuisse (M.1663) ([14]) ja KNP/Buhrmann (M.291) ([15]). Asiassa Guinness/Grand Metropolitan komissio myönsi myynnin määräajaksi 15 kuukautta kahdelle viskimerkille. Asiassa Alcan/Alusuisse komissio myönsi 9 kuukautta (ja lisäksi kaksi mahdollista 3 kuukauden pituista pidennystä) ja asiassa KNP/Buhrmann 8 kuukautta (ja lisäksi kaksi mahdollista 6 kuukauden pituista pidennystä). Tetran mielestä lähin ennakkotapaus

([12]) Katso Tetran kohtiin 103—116 antamat vastaukset.

([13]) Komission päätös, tehty 15 päivänä lokakuuta 1997 (EYVL L 288, 27.10.1998, s. 24).

([14]) Komission päätös, tehty 14 päivänä maaliskuuta 2000, ei julkaistu tähän mennessä EUVL:ssä.

([15]) Komission päätös, tehty 4 päivänä toukokuuta 1993 (EYVL L 217, 27.8.1993, s. 35).

on asia Volvo/RVI (M.1980) ([16]), jossa komissio myönsi Volvolle […]* aikaa myydä vähemmistöosakkuutensa Scaniassa. Tetra väittää, että asiassa Volvo/RVI kilpailun ongelmat olisivat horisontaalisia, kun taas tämä tapaus perustuisi löyhempiin monialakeskittymää koskeviin ongelmiin.

(50) On selvää, ettei yhdessäkään edellä mainituista ennakkotapauksista, jotka koskevat vähemmistöosakkuuksia hyväksymispäätöksissä, vahvistettu [yli 3 vuoden]* pituista myynnin määräaikaa, kuten Tetra esitti. Toteutetun julkisen ostotarjouksen kieltämisen jälkeen 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehtyihin päätöksiin liittyvissä erityisissä olosuhteissa ei lisäksi pitäisi olla mitään erityisiä esteitä ostetun yrityksen pikaiselle myynnille toimintaansa jatkavana yrityksenä, sillä kyseessä on erillinen yritys, jota ei ole sulautuma-asetuksen 7 artiklan 3 kohdan nojalla tavallisesti yhdistetty ostavan yrityksen liiketoimintaan. Tetra ei viitannut vastauksessaan lähimpiin ennakkotapauksiin, joissa on määrätty myynnistä 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Tapauksia on vain kaksi, Blokker / Toys "R" Us (M.890) ([17]) ja Kesko/Tuko (M.784) ([18]). Näissä tapauksissa myynnin määräajat vaihtelivat 6 kuukaudesta 9 kuukauteen. Tetra ei ole esittänyt poikkeuksellisia syitä, joiden vuoksi komission olisi poikettava käytännöstä tässä tapauksessa. Tetran ehdottaman määräajan pituus estäisi komission kieltopäätöksen tehokkuuden (effet utile) sekä haittaisi Sideliä ja kilpailua. Tetran väite, jonka mukaan alkuperäinen ehdotus kuuden kuukauden pituisesta myynnin määräajasta ei olisi ennakkotapausten mukainen, ei siis pidä paikkaansa.

b) *Tetran tekemien 1,7 miljardin euron investointien arvon säilyttäminen*

(51) Tetra väittää, että väitetiedoksiannossa esitetty komission ehdotus, jonka mukaan Tetran olisi myytävä kaikki Sidelin osakkeensa kuuden kuukauden kuluessa, tuhoaisi Tetran investoinnit Sideliin. Tetran mukaan tämä aiheutuu nykyisistä epäsuotuisista markkinaolosuhteista ja Sidelin kehnosta taloudellisesta tuloksesta. Jos komissio määräisi pikaisen myynnin ja tuhoaisi näin suurimman osan Tetran investoinneista, Tetran mielestä komissio varsinaisesti "rankaisisi" Tetraa siitä, että Tetra noudatti Ranskan sääntöjä, joiden mukaan sillä oli velvollisuus tehdä ostotarjous ehdottomana. Tetra väittää edelleen, että Ranskan säännöt, joissa ei anneta mahdollisuutta ostotarjouksen tekemiseen ehdollisena, ovat ristiriidassa sulautuma-asetuksen vaatimusten kanssa, minkä vuoksi Tetraa ei pitäisi rankaista. Tetra esittää, että vaikka sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdassa ei käsitellä nimenomaisesti tällaisia tilanteita, yhtäläisyys löytyy asetuksen 7 artiklan 3 kohdasta, jossa tunnustetaan, että järjestelyn osapuolen pitäisi pystyä säilyttämään sijoitustensa täysi arvo, kun järjestelyä tutkitaan uudelleen. Sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti komission olisi otettava myös kyseinen tavoite huomioon ja vältettävä aiheuttamasta tarpeettomia ja kohtuuttomia tappioita kyseiselle osapuolelle.

(52) Osoittaakseen mahdollisten tappioiden suuruuden Tetra pyysi tilintarkastusyritystä Ernst & Young laskemaan Sidelin nykyisen arvon. Ernst & Young antoi suullisessa kuulemisessa esityksen, joka salattiin Sideliltä. Ernst & Young laski julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella, että Sidelin nykyinen arvo olisi noin […]* osakkeelta, jolloin Tetran osuuden kokonaisarvo olisi alle […]*. Tetran ostotarjous oli 50 euroa osakkeelta ja kokonaiskustannukset olivat yli 1,7 miljardia euroa. Näin ollen Tetra väittää, että pakkomyynti 6 kuukauden kuluessa tuhoaisi suurimman osan sen investoinneista Sideliin. Tetra tunnusti kuitenkin kuulemisessa, että Ernst & Youngin arvio oli pahin mahdollinen vaihtoehto ja että todennäköisesti Tetra saisi Sidelistä korkeamman hinnan yksityisesti toteutetuissa kaupoissa.

(53) Komissio on tutkinut Ernst &Youngin arviota ja todennut, että arvio on ylenpalttisen pessimistinen. Kun otetaan huomioon Tetran taloudellisten neuvonantajien ennen julkista ostotarjousta toteuttamat, tarkoitukseen paremmin soveltuvan diskontatun kassavirran perusteella tehdyt laskelmat sekä taloudellisen arvottamisen kaltaisen ennakoivan arvion tulosten tulkintaan liittyvä tavanomainen varovaisuus, komissio päätteli, että ellei alalla tapahdu alle vuoden kuluessa dramaattista muutosta, Sidelin käyväksi arvoksi voitaisiin arvioida yksistään sijoittajakohtaisesti hyvinkin noin […]* osakkeelta arvovälillä […]* osakkeelta.

(54) Komissio on kuitenkin kiinnittänyt erityistä huomiota Tetran perusteisiin, jotka koskevat Tetran Sideliin tekemien investointien arvon säilyttämistä. Komissio katsoo kuitenkin, että sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan perusteella on ensisijaisesti yhteisön edun mukaista palauttaa tehokkaan kilpailun edellytykset. Tetran halu välttää taloudelliset tappiot on myös erittäin tärkeä, mutta se ei voi ohittaa tärkeydessä 8 artiklan 4 kohdan ensisijaista tavoitetta.

([16]) Komission päätös 1. päivänä syyskuuta 2000.
([17]) Komission päätös, tehty 26 päivänä kesäkuuta 1997 (EYVL L 316, 25.11.1998, s. 1).
([18]) Komission päätös, tehty 19 päivänä helmikuuta 1997 (EYVL L 174, 2.7.1997, s. 47).

(55) Sulautuma-asetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaisella joustavuudella tunnustetaan, että komission tutkinnan aikaisena lyhyenä ajanjaksona sekä poikkeustilanteessa voi olla tarpeen sallia poikkeus kaikkien keskittymään liittyvien järjestelyjen lykkäämistä koskevasta yleissäännöstä, jotta ostajan sijoitusten arvo säilyisi. Poikkeusta ei voi soveltaa automaattisesti sen jälkeen, kun komissio on tehnyt päätöksen keskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille soveltumattomaksi. 8 artiklan 4 kohdassa todetaan vain, että keskitettyjen yritysten erottaminen toisistaan tai muu aiheellinen toimi voi olla tarpeen tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi, jos keskittymä on toteutettu eikä sitä ole julistettu yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

(56) Tetran tilanteen kaltaisissa olosuhteissa jonkin suuruiset taloudelliset tappiot kuuluvat asiaan, sillä tilanteelle ominainen epätietoisuus vaikuttaa kaikkiin keskittymää koskeviin järjestelyihin. Tällainen ominainen epätietoisuus on osa ennalta ehkäisevää yrityskeskittymien valvontaa. Tetra tunsi Ranskan säännöt ja yhteisön säännöt ennen ostotarjouksen antamista ja näin ollen tiesi, että se olisi vaarassa joutua kärsimään taloudellisia tappioita mahdollisen kieltopäätöksen seurauksena. Asia tehdään selväksi Tetran sisäisissä asiakirjoissa, joissa pohditaan komission kieltopäätöksen mahdollisuutta. Tetran ei ollut sitä paitsi pakko käynnistää järjestelyjä juuri sillä tavalla kuin se päätti, eli tekemällä julkisen ostotarjouksen ehdottomana. Sulautuma-asetuksen 7 artiklan 3 kohdassa annetaan tähän mahdollisuus säätämällä poikkeuksesta 7 artiklan 1 kohdassa säädettyyn lykkäämistä koskevaan yleissääntöön. Asianosaisen yrityksen on kuitenkin vastattava täysin järjestelyjen seurauksista, myös taloudellisista. Varsinaisesti 7 artiklan 3 kohdassa annetaan listattuja kohteita havitteleville yhtiöille vain mahdollisuus tehdä julkinen ostotarjous ehdottomana. Siinä ei velvoiteta yhtiöitä tekemään näin. Vaikka Ranskan säännöt voivat vaikuttaa Tetrasta tarpeettoman tiukoilta, koska niissä ei anneta mahdollisuutta tehdä julkista ostotarjousta ehdollisena, Tetra olisi voinut tutkia muita oikeudellisia järjestelyjä minimoidakseen mahdolliset riskit.

(57) Lisäksi Tetra käynnisti järjestelyt täysin tietoisena epävarmuudesta sekä riskeistä ja päätti omissa riippumattomissa laskelmissaan maksaa huomattavan ylihinnan Sidelin osakkeista. Jäsenvaltiot toivat kuulemisessa esiin, että talouskasvu on hidastunut yleisesti, mikä on vaikuttanut Sidelin ja muiden yhtiöiden arvoon. Ei ole myöskään selvää, miksi Tetra maksoi Sidelin osakkeista niin suuren ylihinnan (Sidelin osakkeita kaupattiin 30 euron hintaan ennen julkista ostotarjousta, ja Tetra tarjosi 50 euroa). Oli joka tapauksessa Tetran oma päätös maksaa Sidelin osakkeista huomattava ylihinta, kun se esitti julkisen ostotarjouksensa maaliskuussa 2001.

(58) Tetra päätti käynnistää järjestelyt riskeistä ja epävarmuudesta huolimatta, eikä tämä siis saisi estää komissiota hoitamasta sulautuma-asetuksen mukaista velvollisuuttaan tarkistaa järjestelyjen soveltuvuus yhteismarkkinoille ja toteuttaa 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti tarvittavat korjaustoimenpiteet, jos järjestelyt todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomiksi.

(59) Samoin ei ole selvää, kärsisikö Tetra niin suuret taloudelliset tappiot, kuin se väittää. Komissio on tehnyt oman arvionsa Sidelistä, ja sen mielestä Tetra voisi saada Sidelistä paljon korkeamman hinnan seuraavien […]* aikana, kuin komissiolle suullisessa kuulemisessa esitettiin.

(60) Komissio on kuitenkin toiminut erittäin huolellisesti antaakseen Tetran säilyttää investointiensa arvon mahdollisimman hyvin. Komissio katsoo, että […]* pituisen myynnin määräajan turvin Tetralla on mahdollisuus löytää Sidelille sopiva ostaja kohtuullisen hyvään hintaan.

c) *Kumoamiskanne ei saisi estää komissiota etsimästä tehokasta korjaustoimenpidettä sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti*

(61) Periaatteessa myynnillä on palautettava tehokkaan kilpailun edellytykset lopullisesti ja pysyvästi ([19]). Kuitenkin Tetra väittää, ettei komissiolla ole valtuuksia määrätä lopullista ja välitöntä myyntiä, mikä estäisi Tetraa käyttämästä oikeuttaan hakea kieltopäätöksen kumoamista ja ratkaisisi kumoamiskanteen ennalta. Jos kanne hyväksyttäisiin, Tetran olisi pitänyt myydä osakkeet, se olisi menettänyt suurimman osan investointiensa arvosta eikä kykenisi ostamaan osakkeita takaisin. Tetralle aiheutuisi siis korvaamatonta haittaa. Näin ollen Tetra esittää, että komissiota olisi estettävä määräämästä Tetraa myymään osakkeensa lopullisesti.

(62) Komissio on Tetran kanssa eri mieltä. Sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehty päätös, jossa määrätään välittömästä myynnistä, ei vaikuta millään tavalla Tetran oikeuteen hakea kieltopäätöksen kumoamista. Tetra voi silti valittaa päätöksestä, ja tuomio annetaan 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehdystä komission päätöksestä huolimatta. Jos Tetran mielestä 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehty komission päätös aiheuttaa sille korvaamatonta haittaa ja ratkaisisi ennalta 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun päätöksen vastaisen kanteen tuloksen, Tetralla olisi oikeus vaatia myös 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyn päätöksen kumoamista ja pyytää tuomi-

([19]) Katso korjaustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 6 kohta.

oistuinta lykkäämään sen vaikutuksia. Tetra siis esittää perusteita, joilla voidaan vaatia tuomioistuinta lykkäämään nyt annettavaa 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehtyä päätöstä, mutta perusteita ei voida käyttää komissiota vastaan estämään komission oikeutta ja velvollisuutta tehdä 8 artiklan 4 kohdan nojalla päätös palauttaakseen tehokkaan kilpailun edellytykset. On huomattava, että Tetralle väitetysti aiheutuva vahinko on suurelta osin tai pelkästään taloudellista eikä vaaranna Tetran vakavaraisuutta. Puhtaasti taloudellinen vahinko ei todennäköisesti johda maksukyvyttömyyteen, joten sitä ei katsota korvaamattomaksi vahingoksi.

(63) Lisäksi jos Tetran kanta hyväksyttäisiin, jouduttaisiin tilanteeseen, jossa toteutettujen keskittymien soveltumattomuudesta tehtyjen päätösten vastaisilla kanteilla poistettaisiin kyseisten päätösten tehokkuus (effet utile) estämällä komissiota toteuttamasta tarvittavia toimia tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Tällöin kaikilla toteutettujen keskittymien soveltumattomuudesta tehdyn päätöksen kumoamiseksi esitetyillä kanteilla olisi lykkäävä vaikutus. Tämä on kuitenkin perustamissopimuksen 242 artiklan yleisperiaatteen vastaista, sillä artiklassa todetaan selvästi, että yleensä ”yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä olevalla kanteella ei ole lykkäävää vaikutusta”.

(64) Lisäksi Tetran kannasta aiheutuisi perusteetonta syrjintää toteutuneiden julkisten ostotarjousten ja muiden keskittymien välillä. Toteutuneissa julkisissa ostotarjouksissa hankkivat yhtiöt hyötyisivät siitä, että niillä olisi mahdollisuus säilyttää osakkeet valituksen käsittelyn ajan.

(65) Jos Tetran näkemykset hyväksyttäisiin, hankinnan kohteena olevien yhtiöiden etuja rangaistaisiin siten, että yhtiön olisi kestettävä pitkä epätietoisuuden aika valituksen käsittelyn ajan. Jos Tetran kanta todella hyväksyttäisiin, vääristettäisiin kilpailua ja aiheutettaisiin Sidelille korvaamatonta haittaa pitkittämällä Sidelin epätietoisuutta kauan. Sidelille aiheutuneet vahingot voisivat myös vääristää auttamattomasti kilpailua ja kiertäisivät komission kieltopäätöstä.

(66) Näin ollen johtopäätöksenä todetaan, ettei Tetran oikeus valittaa kieltopäätöksestä saa estää komissiota toteuttamasta tarvittavia toimenpiteitä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti eikä erityisesti määräämästä, että Tetran on myytävä Sidelin osakkeensa lopullisesti.

d) *Tetran ehdotuksilla ei palauteta tehokkaan kilpailun edellytyksiä eikä niitä voi hyväksyä*

(67) Vastauksessaan Tetra väittää, ettei komission ehdotus nopeasta myynnistä ole perusteltu, sillä Tetran omat ”myyntiä” koskevat ehdotukset palauttavat tehokkaan kilpailun edellytykset ja ovat oikeasuhtaisempia ([20]).

(68) Tetra ehdottaa pääasiassa seuraavaa:

a) Tetralle olisi annettava mahdollisuus myydä osuutensa Sidelissä [yli 3 vuoden]* kuluessa, jotta sen valituksesta saadaan tehtyä päätös ja jotta sen investointien arvo säilyisi. Tetralle olisi annettava joka tapauksessa mahdollisuus säilyttää vähemmistöosuus.

b) Tetralle olisi myönnettävä ensimmäinen […]* pituinen siirtymäaika, jolloin se voi pitää osakkeet itsellään toteuttaakseen neljä ehdotettua järjestelyä ja jota seuraa toinen [yli 3 vuoden]* pituinen siirtymäaika. Tuolloin väliaikainen omaisuudenhoitaja varmistaisi Sidelin itsenäisyyden.

c) Lopullista myyntiä edeltävänä pitkänä [yli 3 vuoden]* pituisena siirtymäaikana Tetra ehdottaa neljää järjestelyä, jotka on Tetran mukaan laadittu takaamaan Sidelin elinkelpoisuus ja itsenäisyys ja näin ollen palauttamaan tehokkaan kilpailun edellytykset sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

d) [Yli 3 vuoden]* kuluttua Tetra joko myy osakkeensa itsenäiselle kolmannelle osapuolelle tai käyttää ostooikeuttaan ja hankkii osakkeet takaisin, jos sen valitus hyväksytään.

Ensimmäinen […]* siirtymäaika — väliaikaisen omaisuudenhoitajan nimeäminen

(69) Tetra ehdottaa, että heti 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyn komission päätöksen jälkeen tai jopa sitä ennen nimettäisiin väliaikainen omaisuudenhoitaja. Väliaikainen omaisuudenhoitaja varmistaisi, että Sidelin liiketoi-

([20]) Vastaus, 64—102 kohta.

met sujuvat tehokkaasti ja Tetrasta riippumattomasti. Tetralla ei olisi oikeutta käyttää äänivaltaa tai puuttua Sidelin liiketoimiin millään tavalla. Tetran mielestä Sidelillä on jo vahva ja itsenäinen johtoryhmä, joka varmistaa Sidelin tehokkaan toiminnan myyntiä edeltävänä aikana. Ensimmäisenä […]* pituisena siirtymäaikana Tetran annettaisiin pitää osakkeet laillisesti hallussaan eikä sen tarvitsisi siirtää osakkeita omaisuudenhoitajalle.

Seuraava [yli 3 vuoden]* siirtymäaika — neljä myyntivaihtoehtoa

(70) Tetra ehdottaa käynnistävänsä yhden neljästä "myyntivaihtoehdosta" […]* kuluessa. Järjestelyt olisivat tilapäisiä ja kestäisivät [yli 3 vuotta]* ennen lopullista myyntiä itsenäiselle kolmannelle osapuolelle. Tetra säilyttäisi osto-oikeuden ja voisi hankkia osakkeet takaisin, jos sen tekemä valitus hyväksytään. Tetran taloudellisena neuvonantajana toimivan Rothschildin edustajat esittelivät järjestelyt komissiolle yksityiskohtaisesti suullisessa kuulemisessa ([21]).

i) […]*

(71) […]*.

ii) […]*

(72) […]*.

iii) […]*

(73) […]*.

iv) […]*

(74) […]*.

Tetran ehdotuksella ei palauteta tehokkaan kilpailun edellytyksiä

(75) Tetra väittää, että mikä tahansa neljästä "myyntijärjestelystä" täyttäisi sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan vaatimukset täysin ja olisi oikeasuhtaisempi kuin komission ehdottama välitön ja lopullinen myynti. Tetran mukaan kaikilla neljällä "myyntijärjestelyllä" Tetralta poistettaisiin oikeudellisesti määräysvalta Sidelissä. Tetralla ei olisi määräysvaltaa eikä se omistaisi Sidelin osakkeita siirtymäaikana. Sidelillä olisi edelleen entisen suuruinen pääoma liiketoimintaa tai laajentamista varten, eivätkä järjestelyt häiritsisi Sidelin kykyä hankkia pääomaa. Tetran investoinnit Sideliin säilyttäisivät näin paremmin arvonsa. Järjestelyt ja erityisesti […]* tarjoaisivat Sidelille riittävästi kannustimia kasvattaa liiketoimintaansa. Komissiolla olisi oikeus hyväksyä lopullinen ostaja [yli 3 vuoden]* jälkeen. "Myyntijärjestelyt" olisivat komission ennakkotapausten mukaisia, sillä niiden mukaan osapuolet voivat hallita myyntiprosessia ja […]* kaltaiset järjestelyt ovat periaatteessa hyväksyttäviä.

(76) Lisäksi Tetra väittää, että Sidel säilyisi itsenäisenä väliaikaisen omaisuudenhoitajan nimeämisen tai vastaavien järjestelyjen avulla ja voisi toimia tehokkaasti markkinoilla Tetran vaikuttamatta sen toimintaan tai häiritsemättä sitä. Tetra väittää, että Sidelillä on itsenäinen liikkeenjohto, joka varmistaa Sidelin tehokkaan toiminnan markkinoilla. Sidelillä olisi myös riittävästi varoja rahoittaakseen toimintaansa. Näin ollen pitkäkään siirtymäaika ei aiheuttaisi epätietoisuutta eikä haittaisi Sidelin kehitystä.

(77) Sidel on Tetran kanssa eri mieltä. Sidel on vahvistanut kirjallisesti sekä suullisessa kuulemisessa, että pitkä siirtymäaika aiheuttaa epätietoisuutta ja haittaa kunnollista kehitystä. Sidelin asiakkaat ovat jo ilmaisseet huolensa yrityksen tulevaisuudesta. Sidelin mukaan epätietoisuus on tärkein yksittäinen tekijä, joka vahingoittaa Sidelin tehokasta kilpailukykyä. Sidel vahvisti myös, että väliaikaiset järjestelyt omaisuudenhoitajineen ja 95 prosenttia osakkeista hallussaan pitävää lopullista omistajaa koskevine epätietoisuuksineen ovat monimutkaisia ja aiheuttavat Sidelille vahinkoa, jos ne jatkuvat liian kauan. Sidel totesi, että monimutkaisuus tuo mukanaan suuren ennalta arvaamattomia ongelmia koskevan riskin, aiheuttaa väärinymmärryksiä Sidelin asiakkaiden keskuudessa ja tarjoaa kilpailijoille paremman mahdollisuuden levittää vahingollisia huhuja Sidelin vakaavaraisuudesta. Sidel vaati komissiota välttämään tilapäisiä järjestelyjä, jotka ovat loukkaavia, estävät Sidelin aseman palauttamisen tai heikentävät Sidelin joustavuutta rahoitusasioissa tai kykyä myydä vähemmän tärkeää omaisuutta. Sidel vaati komissiota myös vahvistamaan lyhyimmän mahdollisen määräajan, jonka kuluessa sopiva ostaja voisi löytyä. Sidelin mielestä 6 kuukautta ei ehkä riitä sopivan

([21]) On huomattava, että komission yksikköjen ja Tetran edustajien välisessä tapaamisessa, joka järjestettiin 24. tammikuuta 2002 eli 22. tammikuuta 2002 neuvoa-antavassa komiteassa käydyn päätöstä koskevan keskustelun jälkeen, Tetra ehdotti suullisesti ja myöhemmin kirjallisesti haluavansa poistaa osto-oikeuden neljästä ehdotetusta järjestelystä.

ostajan löytymiseen. Sen mielestä 12 kuukautta olisi sopiva aika, eikä se voisi ajatellakaan yli 18 kuukauden olevan sopiva määräaika.

(78) Komissio on kiinnittänyt erityistä huomiota Tetran ehdottamiin neljään "myyntijärjestelyyn" ja tutkinut niitä tarkkaan eritoten siltä kannalta, että Tetra esitti järjestelyjen auttavan Tetraa säilyttämään investointiensa arvon. Komissio katsoo kuitenkin, etteivät ehdotetut järjestelyt ([22]) palauta tehokkaan kilpailun edellytyksiä.

(79) On selvää, etteivät "myyntijärjestelyt" tarkoita todellista myyntiä vaan pelkästään omaisuudenhoitajajärjestelyn kaltaisia tilapäisiä järjestelyjä, joihin sisältyy osakkeiden juridinen siirto omaisuudenhoitajalle. Kaikkien neljän järjestelyn päätavoitteena on säilyttää Tetran investoinnit sekä Tetran oikeus saada määräysvalta Sidelissä takaisin määrittelemättömän ajan kuluessa, jos Tetran valitus hyväksytään. Tetralla säilyisi todella kaikissa neljässä järjestelyssä osto-oikeus Sidelin osakkeiden takaisinostoon, jos sen valitus hyväksytään. Tetra olisi todellinen osakkeiden omistaja ja/tai saisi osuuden Sidelin tulevasta liiketoiminnan tuloksesta. Lisäksi Tetra olisi osto-oikeuden ansiosta jatkuvasti läsnä Sidelissä, koska sillä olisi oikeus tulla Sidelin lopulliseksi omistajaksi tulevaisuudessa, määrittelemättömän ajan kuluessa. Tetra vahvisti kuulemisessa, että osto-oikeuden ainoa tarkoitus oli mahdollisuus osakkeiden takaisinostoon, jos valitus hyväksyttäisiin.

(80) Ehdotettuna pitkänä siirtymäaikana Sidelin osakkeiden "omistajalla", esimerkiksi rahoituslaitoksella, ei olisi esteetöntä toiminnanvapautta. Se ei pystyisi myymään osakkeita vapaasti Tetran osto-oikeuden sekä monimutkaisten rahoitusmekanismien takia. Tetran taloudellinen neuvonantaja Rothschild [lausunnossa käsiteltiin, miten todennäköisesti osakkeet myytäisiin teollisille ostajille siirtymäaikana]*.

(81) Edellä lueteltujen kilpailun vastaisten vaikutusten lisäksi tilapäiset järjestelyt synnyttäisivät täsmälleen sellaista epätietoisuutta, jonka Sidel vahvisti aiheuttavan korvaamatonta vahinkoa. Sidelin olisi harjoitettava liiketoimintaa pitkän [yli 3 vuoden]* siirtymäajan tietämättä, kuka on lopullinen omistaja, joka saa haltuunsa 95 prosenttia sen osakkeista. Sidelin olisi toimittava omaisuudenhoitajan ja komission tiukan valvonnan ja hallinnan alaisena. Sidel olisi sidottu keinotekoiseen oikeudelliseen järjestelyyn, joka ei voi herättää luottamusta ja joka vääristäisi yhtiön tulevia päätöksiä ja käytöstä. Väliaikaiseen omaisuudenhoitajaan ja jatkuvaan valvontaan perustuvat järjestelyt soveltuvat luonnollisesti vain lyhyille siirtymäajoille ennen selvää ja lopullista myyntiä. Lisäksi Tetra saisi edelleen huomattavaa taloudellista hyötyä Sidelin tuloksesta, mikä vääristäisi Tetran kilpailukäyttäytymistä.

(82) Ennakkotapaukset, joilla Tetra perustelee väitteitään, joiden mukaan edellä mainitut tilapäiset "myyntijärjestelyt" ovat komission käytännön mukaisia, eivät kuitenkaan ole olennaisia. Ennakkotapaus Vivendi/Seagram/Canal+ (M.2050) ([23]), johon Tetra tukeutuu, ei ole olennainen lukuun ottamatta sitä, että asiassa käytettiin Tetran ehdottaman […]* järjestelyn kaltaista järjestelyä. Kyseisessä tapauksessa ei kuitenkaan ollut annettu päätöstä soveltumattomuudesta ja myytävä osuus oli vähemmistöosuus. Tetra ei ole viitannut yhteenkään ennakkotapaukseen, joka tukisi sen puoltamaa pitkää [yli 3 vuoden]* siirtymäaikaa, johon sisältyisi osto-oikeus, jonka ansiosta "myyvällä" yhtiöllä olisi oikeus ostaa osakkeet takaisin. Tetra todella tunnustaa, ettei komission käytännöstä löydy selvästikään todellista ennakkotapausta Tetra Lavalin esittämistä myyntitavoista ([24]).

Päätelmät

(83) Tetran esittämillä neljällä "myyntiä" koskevalla ehdotuksella ei palauteta riittävästi tehokkaan kilpailun edellytyksiä. Niihin sisältyy suuri epätietoisuus, ne ovat monimutkaisia ja ne haittaisivat Sidelin kehittymistä ja toimintaa elinkelpoisena kilpailijana. Ehdotukset eivät ole myöskään yhdenmukaisia asiaa koskevien komission ennakkotapausten kanssa. Näin ollen Tetran ehdottamalle [yli 3 vuoden]* siirtymäajalle järjestelyjen toteuttamista varten ei ole perusteita. Komissio katsoo lisäksi, etteivät Tetran väitteet, jotka koskevat Tetran valitusoikeutta ja oikeutta säilyttää omien investointiensa arvo, ole tärkeämpiä kuin ensisijaisena tavoitteena oleva tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen. Palauttamisen on periaatteessa tapahduttava viipymättä.

(84) Tarkasteltuaan Tetran pyyntöä pidemmästä määräajasta, jonka turvin Tetra voisi säilyttää paremmin investoin-

([22]) Komission yksikköjen ja Tetran edustajien välisessä tapaamisessa, joka järjestettiin 24. tammikuuta 2002 eli 22. tammikuuta neuvoa-antavassa komiteassa käydyn päätöstä koskevan keskustelun jälkeen, Tetra ehdotti suullisesti ja myöhemmin kirjallisesti haluavansa poistaa osto-oikeuden neljästä ehdotetusta järjestelystä. Komission mielestä osto-oikeuden poistaminen järjestelyistä on toivottavaa, sillä näin poistetaan yksi ehdotuksiin kohdistuvista komission vastalauseista, kuten tämän päätöksen seuraavissa kappaleissa esitetään. Edelleen pitävät kuitenkin paikkansa komission esiin tuomat ongelmat epätietoisuudesta ja rajoituksista, joita kohdistuisi Sideliin muutamien järjestelyjen takia, ja lisäksi Tetra säilyttäisi lähes kaikissa vaihtoehdoissa välillisiä oikeudellisia tai taloudellisia etuja Sidelissä.

([23]) Komission päätös 13. lokakuuta 2000.

([24]) Vastaus, 91 kohta.

tiensa arvon, ja tarkasteltuaan Sidelin kantaa, jonka mukaan epävarman siirtymäajan on oltava mahdollisimman lyhyt, komission mielestä tähän tilanteeseen sopii […]* pituinen määräaika.

(85) Komissio olisi samoin valmis sallimaan etukäteistä hyväksyntäänsä edellyttäen järjestelyt, joiden avulla Tetra voisi säilyttää investointiensa arvon, kunhan järjestelyt eivät estä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamista. Järjestelyihin voisi sisältyä esimerkiksi jonkinlainen rajattu luotto, rahoitusjärjestelyjä tai muita maksujärjestelyjä, joiden ansiosta Tetra pystyisi säilyttämään mahdollisimman hyvin investointiensa arvon, kunhan järjestelyt eivät estä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamista vaarantamalla Sidelin elinkelpoisuuden ja toimintakyvyn taikka pitämällä yllä tai luomalla välittömän tai välillisen rakenteellisen tai rahoituksellisen yhteyden yhtiöiden välille. Järjestelyjen keston pitäisi periaatteessa olla rajattu.

4. **Riippumattoman omaisuudenhoitajan nimeäminen siirtymäaikana**

(86) Komissio katsoo, että yritykset olisi erotettava toisistaan siten, että varmistetaan tehokkaan kilpailun edellytysten palautuminen pitkällä aikavälillä ja että tehokkaan kilpailun edellytyksille aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa myyntiä edeltävänä […]* pituisena siirtymäaikana.

Kiellettyä keskittymää ei saa toteuttaa enempää siirtymäaikana

(87) Siirtymäaikana ennen tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamista 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyn päätöksen jälkeen ei saa tehdä keskittymän toteuttamiseen tähtääviä toimenpiteitä, kuten käyttää osakkeisiin liittyvää äänioikeutta tai hankkia lisää osakkeita ilman komission etukäteistä hyväksyntää. Tetran olisi pidätyttävä ennen myyntiä kaikista toimista tai laiminlyönneistä, joilla ei pidettäisi yllä Sidelin täysimääräistä taloudellista elinkelpoisuutta, markkinakelpoisuutta ja kilpailukykyä. Tetra ei saisi eritoten toteuttaa toimia, joilla muutettaisiin Sidelin oikeudellista asemaa, liiketoimien luonnetta tai toimialaa, tuotantostrategiaa, myyntistrategiaa tai investointipolitiikkaa.

Riippumattoman omaisuudenhoitajan nimeäminen

(88) Jotta tehokkaan kilpailun edellytykset palautetaan 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyn päätöksen jälkeisenä ja myyntiä edeltävänä siirtymäaikana, jolloin Tetra säilyttää osuuden Sidelissä, Tetran olisi nimettävä riippumattomaksi omaisuudenhoitajaksi esimerkiksi investointipankki, liikkeenjohdon konsultti tai tilintarkastaja, mikä edellyttää komission etukäteistä hyväksyntää. Omaisuudenhoitaja olisi nimettävä viipymättä ja joka tapauksessa 10 päivän kuluessa tämän päätöksen tekemisestä. Omaisuudenhoitajan olisi oltava riippumaton Tetrasta sekä välittömästi tai välillisesti sen konserniin kuuluvasta yksiköstä, omaisuudenhoitajalla olisi oltava tehtävän hoitamiseen tarvittava pätevyys eikä sillä saisi olla nyt eikä tulevaisuudessa eturistiriitaa asiassa. Omaisuudenhoitajalle olisi maksettava palkkio siten, ettei vaaranneta sen riippumattomuutta ja toimeksiannon tehokasta hoitamista.

(89) Komission olisi hyväksyttävä omaisuudenhoitajan toimeksianto, jotta varmistetaan omaisuudenhoitajan riippumattomuus ja toimintakyky. Toimeksiannossa olisi oltava kaikki tarvittavat määräykset, jotta omaisuudenhoitaja voi täyttää velvollisuutensa.

(90) Toimeksiannossa olisi olennaisesti myönnettävä omaisuudenhoitajalle tarvittava toimivalta ja riippumattomuus tämän valvoessa, että Tetra myy osuutensa Sidelissä yhdelle tai useammalle komission etukäteen hyväksymälle itsenäiselle ja elinkelpoiselle ostajalle, ellei myynti tapahdu pörssin kautta itsenäiselle kolmannelle osapuolelle, jolla ei ole sidonnaisuuksia Tetraan eikä välittömästi tai välillisesti sen konserniin kuuluvaan yksikköön, siten, ettei yksikään kolmas osapuoli saa haltuunsa yli 5:tä prosenttia Sidelin osakkeista. Omaisuudenhoitajan toimeksiantoon olisi sisällyttävä toimivalta myydä osakkeita mihin hintaan tahansa, kun […]* pituinen myynnin määräaika on päättynyt.

(91) Omaisuudenhoitajan olisi voitava käyttää äänioikeutta, joka liittyy Tetran osuuteen Sidelissä, mikä edellyttää komission etukäteistä hyväksyntää. Omaisuudenhoitajalla olisi myös oltava valta hoitaa tehokkaasti Tetran osuutta Sidelissä ja varmistaa, että Sidel on toimintakykyinen kilpailija merkityksellisillä markkinoilla. Omaisuudenhoitajan olisi eritoten varmistettava, ettei Sidelin asemaa ja toimialaa muuteta siten, että heikennettäisiin Sidelin kilpailuasemaa kyseisillä markkinoilla. Omaisuudenhoitajan olisi laadittava komissiolle kirjalliset kertomukset ja ilmoitettava komissiolle myyntiprosessin etenemisestä sekä Sidelin toiminnan ja liikkeenjohdon valvonnasta.

Osakkeiden siirto omaisuudenhoitajalle

(92) Tetra ei vastusta komission ehdotusta, että nimetään riippumaton omaisuudenhoitaja, jolla olisi valta valvoa

Sidelin itsenäisyyttä ja elinkelpoisuutta sekä käyttää osakkeisiin liittyvää äänioikeutta. Tetra tunnustaa, että omaisuudenhoitaja olisi nimettävä mahdollisimman pian, ja esittää, että väliaikainen omaisuudenhoitaja nimettäisiin välittömästi tämän päätöksen tekemisen jälkeen tai jopa sitä ennen ([25]).

(93) Tetra pitää kuitenkin kiinni väitteestään, jonka mukaan osakkeita ei ole välttämätöntä siirtää omaisuudenhoitajalle välittömästi. Se katsoo, että lopullinen myynti on tehtävä sen jälkeen, kun sen ehdotuksessa esitetty määräaika on kulunut umpeen ([26]). Tetra viittaa 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehtyihin päätöksiin asioissa Blokker ja Kesko/Tuko sekä korjaustoimenpiteitä koskevaan tiedonantoon perustellakseen väitettään, jonka mukaan myymään vaadittu osapuoli voi toteuttaa myynnin itse. Asioissa Blokker ja Kesko/Tuko myynnin siirtymäajat rajattiin 6:een tai 9 kuukauteen. Myyntiä hoitavaa omaisuudenhoitajaa ei nimetty, mutta asiassa Kesko/Tuko nimettiin valvonnasta vastaava omaisuudenhoitaja. Korjaustoimenpiteitä koskevassa tiedonannossa ei esitetä myyntiä hoitavan omaisuudenhoitajan nimeämistä ensimmäisen myyntijakson aikana vaan sen jälkeen, kun ensimmäinen jakso päättyy.

(94) Osakkeiden siirto omaisuudenhoitajalle auttaa todennäköisesti palauttamaan tehokkaan kilpailun edellytykset minimoimalla Tetran vaikutusvallan siirtymäaikana. Osakkeiden siirron ansiosta siirtymäajan valvonta tehostuu, Sidelin liikkeenjohdosta tulee itsenäistä ja sujuvaa ja osakkeisiin liittyvän äänioikeuden ja osakkeisiin liittyvien muiden oikeuksien käyttämisen kaltaisissa kysymyksissä joustavuus ehkä lisääntyy.

(95) Osakkeiden siirto omaisuudenhoitajalle ei näytä aiheuttavan vahinkoa Tetralle eikä Sidelille, eikä Tetra ole toimittanut mitään perusteita, joiden perusteella siirto aiheuttaisi ongelmia. Ei ole mitään syytä, etteikö Tetra voisi päästä asianmukaiseen sopimukseen osakkeiden siirtämisestä omaisuudenhoitajalle ennen lopullista myyntiä. Lisäksi lähes kaikkiin Tetran esittämiin neljään ”myyntiä” koskevaan ehdotukseen sisältyy osakkeiden siirto.

(96) Näin ollen komissio katsoo, että Tetran olisi parempi siirtää osakkeet omaisuudenhoitajalle niin pian kuin käytännössä on mahdollista.

([25]) Vastaus, 47 kohta.
([26]) Vastauksen 52 kohta.

Päätelmät

(97) Edellä mainitun perusteella komissio katsoo, että Tetran on välttämättä nimettävä riippumattomaksi omaisuudenhoitajaksi esimerkiksi investointipankki, liikkeenjohdon konsultti tai tilintarkastaja, mikä edellyttää komission etukäteistä hyväksyntää. Lisäksi todetaan, että Tetran olisi parempi siirtää osakkeet omaisuudenhoitajalle niin pian kuin käytännössä on mahdollista. Komission olisi hyväksyttävä omaisuudenhoitajan toimeksianto, jotta varmistetaan tämän riippumattomuus ja toimintakyky. Toimeksiannon olisi sisällettävä kaikki tarvittavat määräykset, jotta omaisuudenhoitaja voi täyttää velvollisuutensa ja valvoa Sidelin itsenäisyyttä, hoitaa tehokkaasti Tetran osuutta Sidelissä, varmistaa Sidelin toiminta toimintakykyisenä kilpailijana merkityksellisillä markkinoilla ja huolehtia Tetran omistamien Sidelin osakkeiden myynnistä.

III **PÄÄTELMÄT**

(98) Koska Sidelin ja Tetran välinen keskittymä, joka on julistettu yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi 30 päivänä lokakuuta 2001, on jo toteutettu sekä edellä esitettyjen syiden takia komissio katsoo, että on välttämätöntä määrätä Tetra eroamaan Sidelistä myymällä osuutensa Sidelissä ja että on toteutettava asianmukaisia lisätoimenpiteitä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti, kuten tämän päätöksen liitteessä on vahvistettu.

(99) Tetra ja Sidel on määrättävä erotettavaksi toisistaan erittoten seuraavien periaatteiden mukaisesti: 1) erottaminen olisi toteutettava siten, että Tetra myy todellisesti ja lopullisesti osuutensa Sidelissä, millä varmistetaan tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen säilyttämällä Sidel itsenäisenä ja elinkelpoisena kilpailijana; 2) Sidelin olisi saatava myynnin seurauksena takaisin täysi itsenäisyys Tetrasta, eikä Tetra saisi säilyttää vähemmistöosuutta tai muita etuja Sidelissä, sillä muutoin voisi tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen estyä; 3) myynti olisi toteutettava viipymättä enintään yhdeksän kuukauden kuluessa, jotta turvataan Sidelin elinkelpoisuus ja toimintakyky ja varmistetaan tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen; 4) myyntiä edeltävänä siirtymäaikana Tetran olisi nimettävä omaisuudenhoitaja valvomaan Sidelin itsenäisyyttä, takaamaan Sidelin elinkelpoisuus ja toimintakyky sekä hoitamaan myyntiprosessia.

(100) Määrätessään tässä päätöksessä esitetyt toimenpiteet komissio on kiinnittänyt erityistä huomiota suhteellisuusperiaatteeseen ja Tetran pyyntöihin, jotka koskevat joustavuutta sekä toimenpiteitä, joiden ansiosta Tetran investointien arvo säilyisi mahdollisimman hyvin, sekä Sidelin pyyntöihin, jotka koskevat esimerkiksi omaisuudenhoitajan nimeämisen kaltaisia toimenpiteitä, jotka eivät olisi kohtuuttoman häiritseviä tai rasittavia, jotta niillä saavutettaisiin tehokkaasti sulautuma-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukainen tavoite eli tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi Tetra Laval BV määrätään täten eroamaan Sidel SA:sta tämän päätöksen liitteen säännösten mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu seuraavalle yritykselle:

Tetra Laval BV
Amsteldijk 166
1071 LH Amsterdam
Alankomaat

Tehty Brysselissä 30 päivänä tammikuuta 2002.

Komission puolesta
Mario MONTI
Komission jäsen

LIITE 1

1 artiklassa tarkoitetut ehdot ja velvollisuudet sisältävä alkuperäinen teksti on nähtävillä kokonaisuudessaan komission Internet-sivulla osoitteessa

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html